provinciehuis Westerbrink 1, Assen
postadres Postbus 122, 9400 AC Assen

www.drenthe.nl
(0592) 36 55 55

provincie Drenthe

Gemeente Aa en Hunze
Nummer:
Ingek.: 07 APR 2017
Afdeling:
Behandelaar:

Aan:
het college van burgemeester
en wethouders van Aa en Hunze
Postbus 93
9460 AB GIETEN

Assen, 5 april 2017
Ons kenmerk 14/3.4/2017000986
Behandeld door de heer W.B. Nijhuis (0592) 36 58 23
Onderwerp: Jaarverslag interbestuurlijk toezicht Wet algemene bepalingen omgevingsrecht 2016

Geacht college,

Hierbij zenden wij u het Jaarverslag 2016 toe over het interbestuurlijk toezicht Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Dit Jaarverslag is door ons opgesteld vanuit onze rol als interbestuurlijk toezichthouder.
De inhoud van het verslag is gebaseerd op de door u toegezonden informatie in de vorm van de zelfevaluatie (vragenlijst), de handhavingsverslagen 2015 en de VTH-uitvoeringsprogramma's 2016.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende ingelicht te hebben.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

, secretaris

, voorzitter

Bijlage: Jaarverslag Interbestuurlijk toezicht 2016 Wabo
wa/coll.

Jaarverslag 2016

Interbestuurlijk toezicht

- **Wet algemene bepalingen omgevingsrecht**

Gedeputeerde staten van Drenthe 2017

Inhoud

Samenvatting 3

1. Inleiding 4

2. Systematische IBT 6

2.1 Kaders en achtergrond systematische IBT

2.2 Bevindingen systematische IBT: de zelfevaluatie

3. IBT op basis van incidenten 10

4. Advies en verbeterpunten gemeenten. 11

5. Doorontwikkeling IBT in 2017 en verder 12

Bijlagen

1 Scores zelfevaluatie onderdeel jaarverslagen 2015

2 Scores zelfevaluatie onderdeel VTH-uitvoeringsprogramma 2016

3 Kader interbestuurlijk toezicht Wabo provincie Drenthe

4 Interventieladder

5 Reacties Drentse handhavingsorganisaties

Samenvatting

De provincie heeft een toezichthoudende taak op medebewindstaken van gemeenten, Waterschappen en gemeenschappelijke regelingen. Dit is interbestuurlijk toezicht (kortweg: IBT). In dit jaarverslag staan de bevindingen over dit toezicht centraal voor de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) over de beleidsterreinen vergunningen, toezicht en handhaving (VTH). De provincie heeft deze IBT taak op het waterschap Drents Overijsselse Delta (DOD) omdat de statutaire vestigingsplaats in Drenthe is.

Op gemeenteniveau kijkt het IBT vooral naar de zogenaamde procescriteria volgens de 'Big-8' beleidscyclus (schematisch weergegeven op bladzijde 4). Hierbij dienen gemeenten onder andere een VTH-beleidskader, een uitvoeringsprogramma-VTH en een uitvoeringsverslag plus eventuele bijstellingen te maken. In dit jaarverslag zijn per onderdeel van deze beleidscyclus enkele bevindingen gedaan en conclusies geformuleerd. Tevens zijn per gemeente concrete adviezen en actiepunten opgenomen.

Op basis van deze concrete bevindingen wordt algemeen geconcludeerd dat;

- Gemeenten door middel van gemeentelijke samenwerking goede en concrete stappen hebben gezet om de kwaliteit van VTH uitvoering te verbeteren.

- De kwaliteitsborging op VTH gebied een belangrijke impuls heeft gekregen door het gezamenlijk (door gemeenten en provincie) opstellen van de model kwaliteitsverordening VTH.

- Na enige opstartproblemen veel gemeenten intussen werken aan het (opstellen van het) vergunningenbeleid. Afronding in 2017 volgt.

- Het IBT informatie-arrangement in Drenthe nog niet optimaal functioneert. Het op tijd aanleveren van informatie blijft voor diverse gemeenten een aandachtspunt.

Met het oog op bovenstaande conclusies en de aankomende wettelijke ontwikkelingen luidt het advies aan de gemeenten om:

- te blijven investeren aan de voorkant van het VTH-proces. Door goed vergunningenbeleid en een goede uitvoering ervan (o.a. actualisatie), kunnen veel knelpunten en klachten m.b.t. toezicht en handhaving worden voorkomen.

- de gemeentelijke handhavingsdoelen meer te concretiseren (SMART maken).

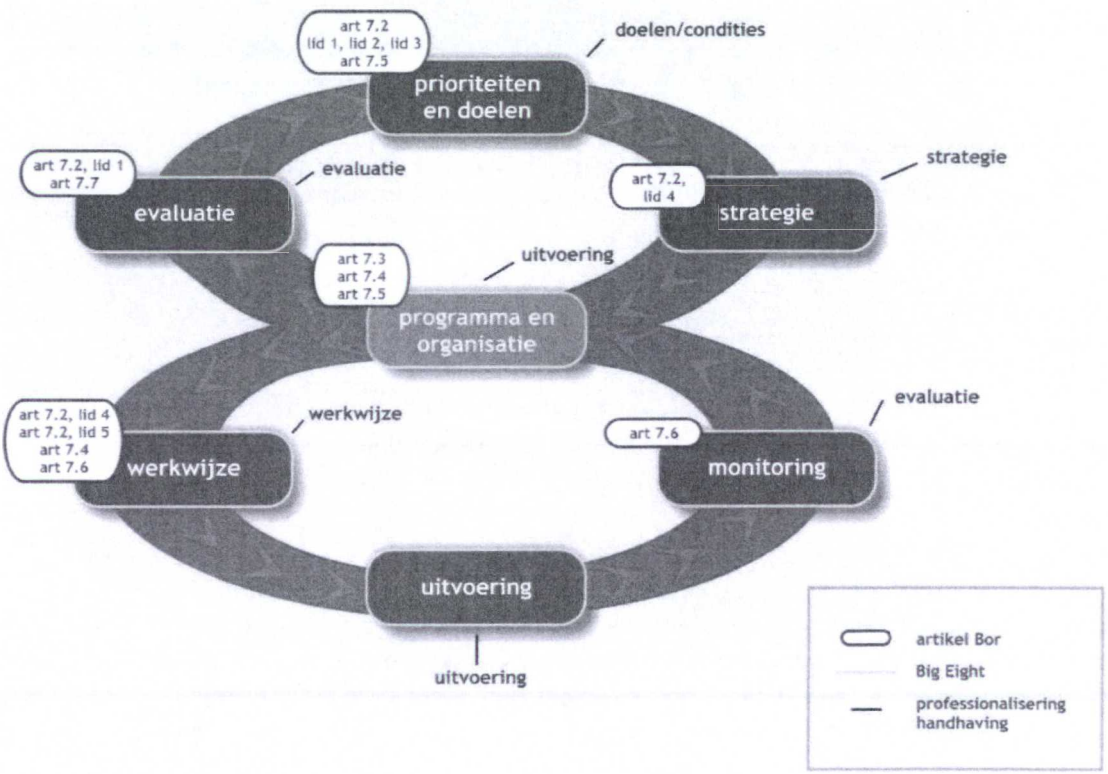
- de beleidscyclus van gemeenten als opdrachtgever en Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe (RUD) als opdrachtnemer beter op elkaar laten aansluiten en verbetering van de monitoring ten behoeve van de verslaglegging. Bijvoorbeeld door de formulering van de VTH-programma's – richting de RUD – te relateren aan de gemeentelijke doelstellingen.

- tijdigheid inzake opstellen van programma's en verslaglegging meer prioriteit te geven.

1. Inleiding

Wat is Interbestuurlijk Toezicht?
Het Interbestuurlijk Toezicht (kortweg IBT[1]) is de toezichttaak die de provincie heeft ten aanzien van de uitvoering van de wettelijke taken door gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen. Toezichthouden bestaat uit het verzamelen van informatie over de vraag of een handeling of zaak voldoet aan de daar aan gestelde eisen, het vormen van een oordeel hierover en waar nodig het plegen van interventies. In dit jaarverslag staat het beleid en de uitvoering gerelateerd aan de Wabo centraal, inclusief de gemeentelijke taken op het gebied van bouw- en woningtoezicht (BWT).

Het IBT maakt onderdeel uit van het programmatisch werken met behulp van de zogenaamde Big- 8. In deze cyclus van beleid, uitvoering, controle en evaluatie is IBT de laatste fase in het proces en vormt daarmee input voor verbeteringen (stap 1 van de cyclus). Zie hiervoor onderstaand schema.

Doel jaarverslag

De reden waarom dit jaarverslag wordt gemaakt is meerledig. Naast een wettelijke taak biedt het gemeenten inzicht in de kwaliteit van het beleid en de uitvoering van hun VTH–taken. Tegelijkertijd zien gemeenten hoe zij staan ten opzichte van andere gemeenten en geeft het daarnaast

[1] *Zie bijlage 3 voor een specificering van de IBT taken op het gebied van Wabo en bouw- en woningtoezicht.*

aanbevelingen voor verbeterpunten (als onderdeel van de Big-8). Ten slotte geeft het jaarverslag inzicht in de huidige ontwikkelingen en trends die spelen op deze terreinen.

Wet VTH en kwaliteitsverordening: kwaliteitsimpuls.
In de Wet revitalisering generiek toezicht (verder; Wrgt) is geregeld dat de provincie enige toezichthouder is op de uitvoering van medebewindstaken door gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen voor die terreinen waarvoor de provincie als toezichthouder is aangewezen.
De nadruk bij provinciaal toezicht ligt vooral op horizontale verantwoording, afstand en vertrouwen. Kort gezegd betekent dit dat primair het toezicht door de raad dient te worden uitgevoerd. De provincie als toezichthouder neemt meer afstand en gaat primair uit van een goede taakuitvoering door de gemeente.
Door de vaststelling van de Wet VTH, het opstellen van de gemeentelijke kwaliteitsverordeningen en de voorbereidingen voor de nieuwe Omgevingswet kan het jaar 2016 vooral gezien worden als een borging voor een kwaliteitsimpuls voor de VTH-taakuitvoering. IBT zal hierop qua toezicht ook op inspelen. Zie hiervoor ook hoofdstuk 5.

IBT gebaseerd op systeem en incidenten
Het interbestuurlijk toezicht Wabo /Bouw- en Woningtoezicht (BWT) wordt binnen de provincie op een tweetal manieren ingestoken. Ten eerste is er het structurele systematische IBT, gebaseerd op informatie-arrangementen en afspraken met gemeenten. Daarnaast is er IBT gebaseerd op klachten, signalen en incidenten.

Zelfevaluatie
Met de gemeenten zijn afspraken gemaakt over de eisen die vanuit het IBT worden gesteld.
In de zogenaamde informatie-arrangementen is vastgelegd dat iedere gemeente een aantal documenten bij de provincie aanlevert. Het gaat het dan om het VTH-jaarverslag, het VTH-programma en een zelfevaluatie waarop de gemeente "zichzelf scoort" aan de hand van landelijk opgestelde criteria. Met als uitgangspunt de Wrgt is er voor gekozen om naast zelfevaluatie de verbeterpunten vanuit programma en verslag centraal te stellen.

Leeswijzer
Zoals hiervoor vermeld bestaat het IBT-Wabo/BWT uit een tweetal verschillende activiteiten. Hoofdstuk 2 behandelt de bevindingen, analyses en trends binnen de systematische IBT. Hoofdstuk 3 gaat in op het incidententoezicht. In hoofdstuk 4 worden enkele algemene conclusies getrokken en aanbevelingen gedaan. Ook wordt de kwaliteitsverordening VTH behandeld. Het laatste hoofdstuk kijkt vooruit naar 2017.

2 Systematisch IBT

Hoofdstuk 2 is opgebouwd uit twee paragrafen. Paragraaf 1 geeft achtergrondinformatie over het systematisch IBT en is inleidend op de tweede paragraaf waarin de bevindingen van de zelfevaluatie en toetsing op hoofdlijnen van de verslagen en programma's zijn opgenomen.

2.1 Kaders en achtergrond systematisch IBT

Kaders en informatiearrangement
De Wrgt en de beleidsnota interbestuurlijk toezicht vormen het fundament van de systematisch IBT. Daarnaast zijn met gemeenten aanvullende afspraken gemaakt, in de vorm van informatie-arrangementen IBT. De zelfevaluatie (vragenlijst) vormt hiervan een belangrijk onderdeel.
De zelfevaluatie, waarin gemeenten zichzelf scoren gaat in op:
- Het gemeentelijke taakgebied Wabo/BWT;
- Het gemeentelijk VTH-uitvoeringsprogramma en het VTH-verslag.

Ook worden er jaarlijks met gemeenten gesprekken gevoerd over professionalisering van de handhaving en over de voortgang en de uitvoering van verbeterplannen over de kwaliteitscriteria VTH.

De zelfevaluatie als gemeentelijk instrument
De vragen in de zelfevaluatie zijn afgeleid van landelijk geformuleerde kwaliteitscriteria die aansluiten bij de wetgeving in het Besluit omgevingsrecht en de ministeriële Regeling omgevingsrecht.
Dit jaar (2016) zijn de gemeentelijke programma's en verslagen wederom op hoofdlijnen beoordeeld.

Kwaliteitsverordening VTH 2016
Tevens is in 2016 de nieuwe Wet VTH van kracht geworden en hebben de Drentse gemeenten een nieuwe modelverordening kwaliteitscriteria VTH vastgesteld. Dit is vanuit de coördinatietaak Wabo door de provincie gefaciliteerd. Voorafgaand aan de gemeentelijke vaststelling zijn door de provincie (IBT) alle concept verordeningen getoetst (invulling van de provinciale hoorplicht).

2.2 Bevindingen systematische IBT: de zelfevaluatie

- Gemeenten:

Zoals vermeld staat in het systematisch IBT de zelfevaluatie van gemeenten centraal.
De zelfevaluatie bestaat uit een actuele vragenlijst met vragen over het VTH jaarverslag en vragen over het VTH programma. De vragen hebben een link met de kwaliteitscriteria en gaan onder meer in op de risico-thema's. In bijlage 1 zijn de criteria en de scores van de instanties weergegeven.
De nieuwe criteria van de zelfevaluatie zijn vooral criteria die specifiek voor gemeenten gelden.

- Waterschap

Met het nieuwe waterschap Drents Overijsselse Delta is afgesproken dat de procescriteria die voorheen golden blijven gelden als toetsingscriteria. Dit waterschap is een fusie tussen de waterschappen Groot Salland en Reest en Wieden. Na toetsing blijkt dat het waterschap DOD voldoet aan deze criteria zowel voor het jaarverslag 2015 als voor het handhavings- en vergunningsverleningsprogramma 2016 (zie hiervoor bijlage 1 en 2). Tevens heeft het waterschap DOD een Nota Integraal Watertoezicht 2016 vastgesteld.

Bevindingen n.a.v. de zelfevaluatie 2016:

- Tien gemeenten hebben een zelfevaluatie opgesteld en toegezonden (twee niet).
- De zelfevaluaties vertonen over het algemeen een positieve score.
- De score van de zelfevaluatie komt niet altijd overeen met de onderliggende gegevens uit de bijgevoegde documenten.
- De overgrote meerderheid van de zelfevaluaties zijn niet bestuurlijk vastgesteld.
- De meerderheid van de gemeenten geeft aan dat er nog geen beleid op het gebied van vergunningverlening is ontwikkeld. Diverse gemeenten hebben aangegeven dit in 2016 te realiseren.
- Actieve en periodieke verzoeken blijven nodig om de wettelijke stukken op tijd aangeleverd te krijgen ondanks de afspraken in het kader van het informatiearrangement. In de informatie-ronde in 2016 met gemeenten is hier de nodige aandacht aan besteed.
- In 2017 zal het IBT deze afspraken wederom actief monitoren en desgewenst bestuurlijke actie ondernemen bij het niet voldoen aan deze afspraken

Bevindingen n.a.v. de jaarverslagen 2015:

De VTH verslagen worden beoordeeld omdat het belangrijk is dat er inzicht is en verantwoording wordt afgelegd met betrekking tot de behaalde beleidsdoelen, de prioriteiten etc.
Met andere woorden zijn de resultaten behaald en wat is feitelijk op VTH gebied aangetroffen?

- Tien gemeenten en het waterschap hebben een jaarverslag opgesteld en toegezonden (twee gemeenten niet).
- De meeste jaarverslagen voldoen aan alle criteria.
- Een aantal jaarverslagen geeft een beperkt inzicht in de handhavingsresultaten (met name een beperkt kwantitatief beeld en minder een kwalitatief beeld).
- Een minderheid van de organisaties heeft inzicht in het toezicht op de eigen inrichtingen.

Enkele punten van aandacht:

- Verbeteren van de evaluatie van resultaten, die leidt tot conclusies en aanbevelingen voor verbeteringen van de handhavingscyclus.
- Aangeven hoe het toezicht op de eigen inrichtingen is (voorbeeldfunctie).
- Inhoud en trends aangeven van het aantal geconstateerde overtredingen en klachten (afhandeling). Beperkt inzicht in risico's en aard van de klachten.
- Goed voorbeeld van benoemen van risico's inzake BWT is de casus in het jaarverslag van Hoogeveen over bouwproject in het centrum van de stad.

VTH-programma's

De VTH-programma's 2016 zijn beoordeeld omdat ze een belangrijke schakel vormen in de beleidscyclus. Hierbij is het van belang een duidelijke relatie te leggen tussen de risicoanalyse, de prioriteiten, de doelen, de concrete activiteiten en de noodzakelijke middelen.
De Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe heeft in opdracht van de gemeenten in 2016 een groot deel van de vergunningverlening, toezicht en handhaving op Wabo-gebied uitgevoerd. Echter de gemeenten voeren zelf ook milieutaken uit. Met betrekking tot de VTH-programmering 2016 zijn enkele bevindingen weergegeven.

Bevindingen n.a.v. de VTH-programma's 2016:

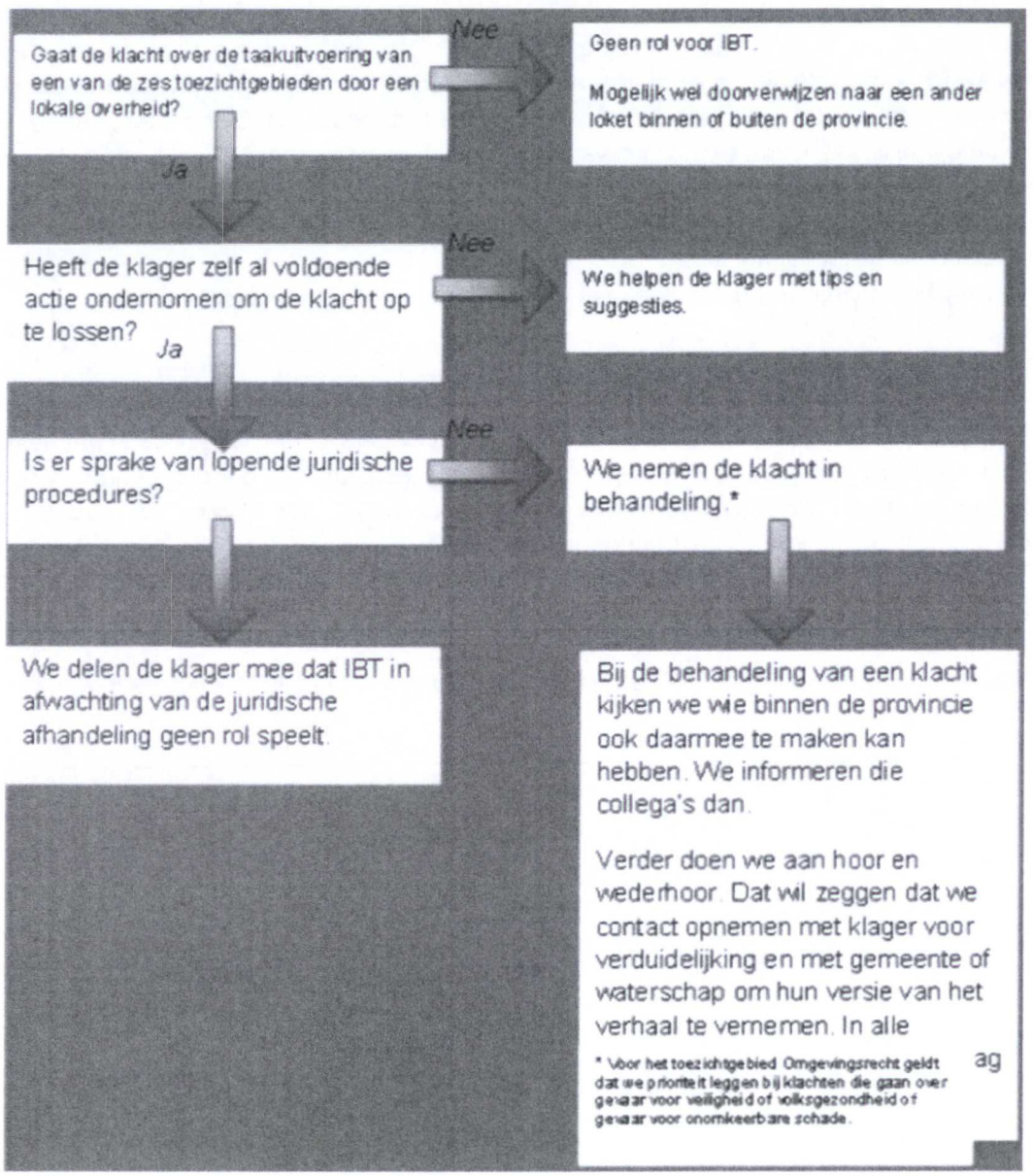
- alle gemeenten en waterschap hebben een programma opgesteld en toegezonden. Een gemeente heeft een gedeeltelijk programma toegezonden.
- de meerderheid van de organisaties heeft een VTH-breed uitvoeringsprogramma opgesteld waarvan een onderdeel door de RUD wordt uitgevoerd.
- de minderheid van de organisaties heeft twee afzonderlijke programma's opgesteld.
- in de meeste programma's wordt een overzicht van prioriteiten en doelstellingen en voorgenomen handhavingsactiviteiten opgenomen.
- een concretisering van de algemene doelstellingen (SMART maken) ontbreekt vaak.
- in de meerderheid van programma's worden de risicothema's wel genoemd maar inzicht in deze thema's ontbreekt vaak.
- bij een aantal gemeenten is de verbreding van de programmering naar het onderdeel vergunningverlening nog niet gerealiseerd.
- de opdrachtverlening door gemeenten aan de RUD laat een divers beeld zien van zeer globale tot zeer gedetailleerde opdrachten. Hierdoor ontstaat er ook een zeer divers beeld in de monitoring en uiteindelijke verslaglegging van de handhavingsresultaten.

3 IBT op basis van incidenten

De provincie heeft als interbestuurlijk toezichthouder de taak om klachten en signalen door inwoners over gemeenten (hoe zij haar wettelijke medebewindstaak uitvoert op een van de toezichtsdomeinen van de provincie) af te handelen. Specifiek betreft dit de afhandeling van klachten over en verzoeken tot handhaving van inwoners en bedrijven richting gemeenten. Deze klachten over handelen of nalaten om te handelen kunnen maatschappelijke en/of bestuurlijke risico's opleveren. Nader onderzoek is dan ook nodig. Ook signalen van media en pers, onderzoeken van rekenkamers of ombudsman kunnen aanleiding geven tot een nader onderzoek.

Stroomschema

Op basis van een stroomschema worden klachten en signalen als volgt behandeld:

Behandeling en monitoring signalen en klachten uit gemeenworden ten.

Klachten en signalen worden in de meeste gevallen telefonisch of schriftelijk ingediend bij de provincie (via klant contact centrum of via een team). Anonieme klachten worden niet in behandeling genomen.

Zaken die het afgelopen jaar speelden gingen vrijwel allemaal over het ontbreken van handhaving door gemeenten. Inhoudelijk gingen ze onder andere over geuroverlast (door houtrook, industrie of biovergisters), geluidsoverlast (door horeca en bedrijven), overlast door vervuiling van oppervlaktewater en overlast door gebrek aan onderhoud van sloten.
Een aantal van bovenstaande zaken is opgelost, een aantal andere speelt nog.

Aandacht voor geluidoverlast
Actueel aandachtspunt is het aantal klachten over geluid- en lawaaioverlast van buren/buurbedrijven (bedrijvigheid en horeca in het centrumgebied van gemeenten). In de meerderheid van de gevallen is sprake van meerjarige trajecten in de vorm van langdurige klachten en meldingen over de ervaren overlast en een (mogelijke) stapeling van juridische handhavingsprocedures. Dit betekent dat de afwikkeling van dergelijke klachten een traject van de lange adem is waarbij een juridische oplossing niet altijd de meest voor de hand liggende is.
De communicatie of juist het gebrek aan adequate communicatie over de klachten en/of handhaving wordt door klagers als een knelpunt ervaren.
Naar verwachting zal geluidsoverlast de aankomende jaren een groeiend probleem worden.

Klachtenafwikkeling transparanter
Uit gesprekken met klagers bleekt ook dat de IBT taak en klachtenafhandeling door de provincie Drenthe niet altijd even bekend is. Bij zowel gemeenten als bij klagers is vaak niet bekend dat de provincie een onafhankelijke rol kan spelen bij (mogelijk) taakverwaarlozing door gemeenten. Mede hierdoor kan de doorverwijsfunctie van gemeente naar provincie beter. Ook binnen de provincie kan dit beter. Met het KCC (klant contact centrum) van de provincie worden duidelijke werkafspraken gemaakt. Hierdoor wordt het voor de klager duidelijk over wat en bij welke instantie een klacht of melding kan worden ingediend. Een eventuele doorverwijzing naar IBT zal hierdoor beter plaatsvinden.

4 Verbeterpunten voor gemeenten

In dit hoofdstuk zijn per gemeente concrete verbeterpunten op basis van de verstrekte gegevens in de vorm programma, verslag en zelfevaluatie geformuleerd.

Gemeente	Verbeterpunt
Aa en Hunze	Ambitieniveau beleid en uitvoeringsniveau niet in balans.
Assen	Jaarverslag: kentallen handhavingsbeschikkingen monitoring wordt voor 2016 verbeterd Verslag RUD werkzaamheden opnemen (als bijlage of integreren) in VTH jaarverslag Programma: opdracht voor RUD opnemen als bijlage of integreren in VTH programma
Borger-Odoorn	Vaststellen van vergunningenbeleid en risico analyse vergunningen. Doelstellingen in programma SMART maken RUD werkzaamheden in VTH programma en verslag opnemen als bijlage of integreren
Coevorden	Afwijking tussen planning en uitvoering programma in verslag aangeven Evaluatie resultaten en aanbevelingen in verslag opnemen. Toezicht op eigen inrichtingen Personele en geldelijke middelen voor eigen gemeentelijke VTH taken opnemen in programma. Ambitie strookt niet met budget/capaciteit. Tijdigheid toezenden VTH programma verbeteren.
De Wolden	Inzicht in handhavingsresultaten specifieker weergeven. Tijdigheid toezenden zelfevaluatie verbeteren. Vaststellen van vergunningenbeleid.
Emmen	Jaarverslag met verantwoording resultaten tijdig toezenden (verantwoording d.m.v. verslag 2015 en toezending niet gedaan). Zelfevaluatie 2017 tijdig toezenden (in 2016 niet toegezonden)
Hoogeveen	Vaststelling van vergunningenbeleid. Inzicht in handhavingsresultaten verbeteren.
Midden-Drenthe	Vaststellen van nieuw VTH beleid. Opstellen van een risico analyse vergunningen.
Meppel	Verslaglegging SMART maken (inzicht in resultaten is summier). Aandachtspunten in verslag: milieuklachten, afwijking planning en uitvoering, maatregelen en aanbevelingen, evaluatie resultaten, toezicht op eigen inrichtingen.
Noordenveld	Tijdigheid toezending zelfevaluatie.
Tynaarlo	Jaarverslag met verantwoording resultaten tijdig toezenden (verantwoording d.m.v. verslag niet gedaan in 2016). Zelfevaluatie 2017 tijdig toezenden (in 2016 niet toegezonden).
Westerveld	Actualisatie risico analyse en vergunningenbeleid vaststellen. In verslag toezicht eigen inrichtingen uitwerken.

De uitkomsten van bovenstaande tabel worden ambtelijk besproken met de desbetreffende gemeenten.

5 Doorontwikkeling IBT in 2017 en verder

1. Rol gemeenten en rol IBT

De rol van gemeenten op het gebied van VTH is het afgelopen paar jaar sterk veranderd. Gemeenten zijn niet langer de uitvoerder van veel taken, maar zijn opdrachtgever. Deze verandering van hun rol in de relatie opdrachtgever en opdrachtnemer en hieraan verbonden de Big-8 brengt het een en ander met zich mee. Een goed beleid en een heldere visie voor de gemeente is een eerste minimale vereiste. Hiervan afgeleid is het belangrijk om in de opdracht passende doelstellingen te formuleren. Worden de doelstellingen behaald? En in hoeverre draagt dit bij aan de visie? De cirkel is rond als op basis van de uitkomsten beleid kan worden bijgesteld.
Met in het oog dat de gemeenten een andere rol krijgen, verandert ook de rol van het IBT. Het IBT zal meer kijken of, en op welke manier de gemeente haar rol handen en voeten geeft. Uiteraard speelt hierbij de vastgestelde gemeentelijke kwaliteitsverordening een rol. IBT zal dit gaan monitoren.
Aandachtspunt: IBT gaat meer aandacht besteden aan beleid en heldere doelen en goede monitoring door gemeenten en RUD.

2. Blijvende aandacht voor oplossen van incidenten en klachten

Adequate afhandeling van klachten en signalen blijft een belangrijk punt voor IBT. Zowel het monitoren van klachtenafhandeling via de jaarverslagen door de gemeenten als het zelf afhandelen van klachten over gemeenten. Tevens is er het afgelopen jaar geconstateerd dat IBT-incidenten vaak meerdere invalshoeken hebben. Om die reden wordt in 2016 onder andere aansluiting gezocht met het IBT op het terrein van Ruimtelijke Ordening en Monumentenwet.
Aandachtspunt: IBT gaat meer aandacht besteden aan type klachten en de tijdsduur van het oplossen van klachten. Mogelijkheden tot informele klachtenafwikkeling wordt onderzocht.

3. Werken volgens de Kwaliteitsverordening

In 2016 is de Wet VTH ter verbetering van de kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving. van kracht geworden. De uitvoeringskwaliteit wordt geborgd in verordeningen opgesteld door gemeenten (VNG), in overleg met de provincie. Het IBT heeft dit totstandkomingsproces gefaciliteerd zodat een werkbare en uniforme Drentse modelverordening Kwaliteit VTH tot stand komt, en dat er vanuit de gemeenten niet met 12 verschillende kwaliteitsmaten wordt gemeten. Dit proces is eind 2016 voor de gemeenten met succes afgerond.
Aandachtspunt: IBT zal het komende jaar het werken volgens de nieuwe verordening op hoofdlijnen monitoren.

4. Inzet IBT op basis van risicothema's en audits

Net als het afgelopen jaar zal het IBT ook in 2017 een op risicogerichte houding aannemen. Echter er zal meer naar de inhoud van de risico's worden gekeken. Zijn de risico's in beeld en hoe is de verantwoording vorm gegeven? Dit onderwerp zal ook door middel van een audit bij een of twee gemeenten plaatsvinden.
Tenslotte zal begin 2017 een "IBT rondje gemeenten" worden uitgevoerd. De RUD zal hierin uitdrukkelijk worden meegenomen.
Aandachtspunt: Meer aandacht voor inhoud van risicothema's en verantwoording.

Bijlagen

1 scores zelfevaluatie onderdeel jaarverslagen 2015

	Assen	Aa En Hunze	Borger Odoorn	Coevorden	Emmen	Hoogeveen	Meppel	Midden-Drenthe	Noordenveld	Tynaarlo	Westerveld	De Wolden	WS DOD
Vastgesteld handhavings-verslag opgestuurd	Ja	ja	Ja	Ja	nee	Ja	Ja	Ja	ja	nee	Ja	ja	Ja
Inzicht in handhavings-**Resultaten**	Ja	ja	Ja	Ja			ja	Ja	ja		Ja		Ja
Omvang van 3 bestanden in beeld gebracht	Ja	ja	Ja	Ja		Ja	Ja	Ja	ja		Ja	ja	Ja
5 risicogebieden meege- nomen in risicoanalyse	Ja	ja	Ja	Ja		Ja	Ja	Ja	ja		Ja	ja	Nvt
Aantal h.h. beschikkingen **Bestuursrecht**	nee	ja	Ja	Ja		Ja	Ja	Ja	ja		Ja	ja	Ja
Aantal klachten binnenge-komen en afgehandeld	Ja	ja	Ja	Ja		Ja	Ja	Ja	ja		Ja	ja	Ja
Toelichting op verschil in uitvoering en plan	Ja	ja	Ja	Ja		Ja	Ja	Ja	ja		Ja	ja	Ja
Toelichting op genomen maatregelen/aanbevelingen	ja	ja	Ja	Ja		Ja	Nee	Ja	ja		Ja	ja	Ja
Evaluatie leidend tot conclusies/ **Verbeterplan**	Ja	ja	Ja	Ja		Ja	Nee	Ja	ja		Ja	ja	Ja
Specifieke paragraaf toezicht op eigen inrichting	ja	ja	Nee	Nee		nee	Nee	Ja	ja		Ja	nee	Ja

2 Scores zelfevaluatie onderdeel VTH-uitvoeringsprogramma 2016

	Assen	Aa en Hunze	Borger Odoorn	Coevorden	Emmen	Hoogeveen	Meppel	Midden-Drenthe	Noordenveld	Tynaarlo	Westerveld	De Wolden*	Ws DOD
Vastgesteld VTH-programma opgestuurd	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	ja	Ja	Ja	ja	ja	Ja
Heeft vastgesteld beleid (< 4jaar)	Ja	Ja *	ja *	Ja		Ja	Ja	Ja *	ja		Ja	ja	Ja
Heeft een risicoanalyse	Ja	Ja*	Ja *	Ja		Ja	Ja	Ja *	Ja		Ja *	ja	Ja
Landelijke risicothema's in risicoanalyse	ja	Ja*	deels	ja		Ja	Ja	Ja	Ja			ja	Nvt
Heeft VTH-uitvoeringsprogramma	Ja	Ja	Ja	Ja		Ja	Ja	Ja	Ja		Ja*	ja	Ja
Programma bevat verbinding met prio's	Ja	Ja	Ja	Ja		Ja	Ja	Ja	Ja		deels	ja	Nvt
Programma bevat verbinding met doelstl.	Ja	Ja	Ja	Ja		Ja	Ja	Ja	Ja		deels	Ja	Nvt
Programma bevat overzicht van Activiteiten	Ja	Ja	Ja	Ja		Ja	Ja	Ja	Ja		Ja	Ja	Ja
Middelen zijn in overeen-Stemming	Ja	Ja	Ja	Ja		Ja	Ja	Ja	Ja		deels	Ja	Ja
Programma is uitgewerkt tbv teams/RUD	Deels	Ja*	Ja	Ja		Ja	Ja	Ja	Ja		Ja	ja	Ja

Toelichting
Aa en Hunze: * in tabel programma betekent dat het wel voor handhaving geldt. VV wordt nog opgenomen in VV beleid.
Borger-Odoorn: * in tabel programma betekent dat het wel voor handhaving geldt, Niet voor VV.
Midden-Drenthe: * in tabel programma betekent dat nieuw beleid wordt ontwikkeld en dat er nog geen risico analyse voor vergunningen is.
Westerveld; * in tabel betekent dat de risico analyse in 2016 wordt geactualiseerd en vergunningverlening in het VTH-programma wordt opgenomen.

Emmen en Tynaarlo hebben geen zelfevaluatie toegezonden.

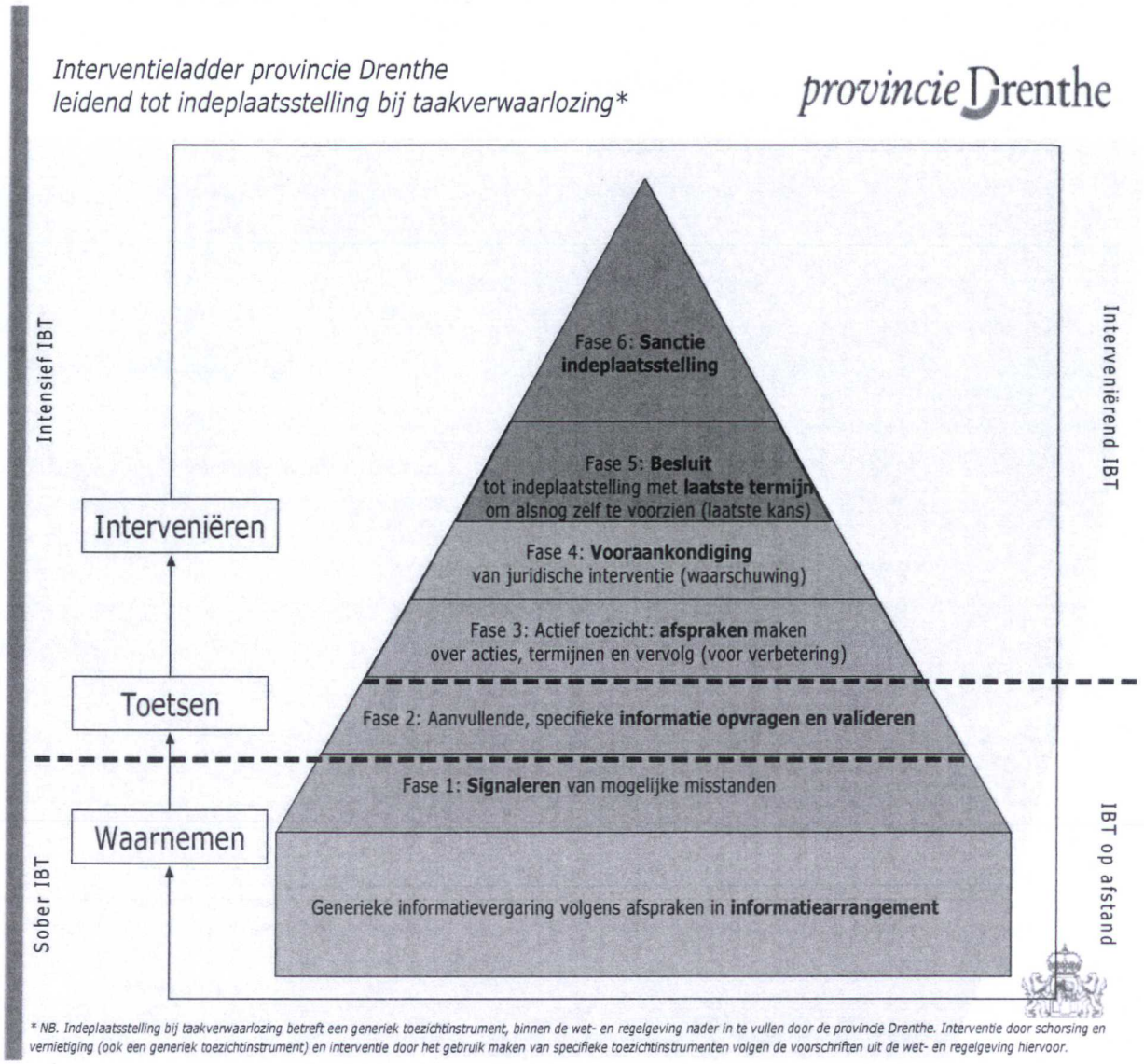
Bijlage 3. Kader interbestuurlijk toezicht Wabo provincie Drenthe 2016

Toezicht domein	Belang toezicht	Informatie arrangement	Weging en beoordelingscriteria
Wabo	Bescherming van mens en natuur tegen schade en gevaar; kwaliteit van de uitvoering van vergunningverlening, nalevingstoezicht en handhaving (milieu bouwen en wonen)	De hoofddocumenten van de eigen beleidscyclus: - (meerjarig probleem of risico- analyse - (meerjarig) uitvoeringskader - jaarlijks programma - jaarlijks verslag En bij steekproef: de dossiers van de organisatie (nalevingstoezicht) Een bestuurlijk vastgestelde zelfevaluatie Een bestuurlijk vastgesteld verbeterplan Vanaf 1 januari 2015: er is een bestuurlijk vastgestelde eindmeting.	Objectief: aan de hand van de criteria uit de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), Besluit omgevingsrecht (Bor) en de Regeling omgevingsrecht (Mor). 1. Beoordeling van de werking van de beleids- en uitvoeringscyclus (big 8) op systeemniveau. 2. Beoordeling van de uitwerking van de big 8 naar risicothema's. Jaarlijks zullen een of enkele thema's worden geselecteerd. Huidige thema's: Op gebied van milieu: De asbestregelgeving door het toezicht op en de handhaving van sloopmeldingen en het opsporen en tegengaan van illegale asbestverwijdering; De regelgeving m.b.t. verontreinigde grond door toetsing van meldingen en toezicht op het gebruik en de afvoer van bouwstoffen. De regelgeving m.b.t. brandveiligheid bij opslag gevaarlijke stoffen door het opnemen van de juiste voorschriften in de omgevingsvergunning en het handhaven van deze vergunning. Vergunningverlening en handhaving van de regelgeving m.b.t. risicovolle inrichtingen. Op het gebied van Bouwen: De regelgeving m.b.t. constructieve veiligheid en brandveiligheid door aandacht hiervoor bij vergunningverlening en handhaving.

Toezichtregime groen Inzicht in nalevingstoezicht.	Toezichtregime oranje Onvoldoende inzicht in nalevingstoezicht.	Toezichtregime rood
De gemeente heeft alle vereisten op orde/er is inzicht in nalevingstoezicht. * Actueel beleid (vergunningen-en handhavingsbeleid inclusief veiligheid, bouwplantoetsing, bodembeleid en probleem- en risicoanalyse (<4 jaar) is beschikbaar voor GS. * Beleid bevat doelen en prioriteiten * Beleid en probleem- en risico analyse besteedt aandacht aan Wabo risicothema's. Voor 1 januari is vth programma aan de raad aangeboden en aan GS gestuurd Voor 1 april (dan wel samen met jaarrekening voor 15 juli) is het jaarverslag vth aan de raad aangeboden en aan GS gestuurd. Doelen en normen zijn behaald volgens eisen in Wabo, Bor en Mor. Er is sprake van een consistent programma met voldoende operationele doelen, afwijkingen zijn begrijpelijk geformuleerd. Jaarverslag bevat conclusies over mate van uitvoering , bijdrage aan beleidsdoelen, de beheersing van risico's en of beleid, prioriteiten en /of programma bijgesteld dienen te worden. In Jaarprogramma zijn voor wat betreft vergunningverlening systematiek en werkzaam-heden voor actueel houden voor risicovolle activiteiten beschreven.	De gemeente heeft een of meerdere van de vereisten niet op orde. Beleid en/of probleem- en risicoanalyse is niet actueel (>4 jaar) of incompleet Beleid bevat geen doelen en of prioriteiten, ambitieniveau is niet in lijn met capaciteit. Beleid en/of probleem- en risicoanalyse besteedt geen of onvoldoende aandacht aan onderkende Wabo-risico's. Programma is niet op 1 januari maar wel voor 1 maart vastgesteld. Door B en W, beschikbaar voor GS en aangeboden aan de raad. Jaarprogramma roept vragen op (onduidelijk hoe het programma is afgestemd op de onderkende Wabo en gemeente specifieke risico's Geen of onduidelijke relatie met beleidsdoelen, prioriteiten en evaluatie vorig programma v.w.b. risicovolle taken. Beschikbare middelen zijn onvoldoende voor uitvoering programma. Informatie over systematiek en werkzaamheden voor het actueel houden van vergunningen ontbreekt of is onduidelijk. Jaarverslag is niet tijdig beschikbaar. Verslag is niet op 1 april, of samen met jaarrekening op 15 juli, maar wel voor 1 september aangeboden aan raad en beschikbaar voor GS. Jaarverslag roept vragen op.	De gemeente heeft meerdere of geen van de vereisten op orde of laat onvoldoende verbetering zien na interventie. Geen beleid en/of probleem- en risicoanalyse. Belangrijke risico's worden niet onderkend. Gemeente heeft geen (vastgesteld) jaarprogramma of pas na 1 maart vastgesteld door B en W en beschikbaar voor GS en aangeboden door de raad. Gemeente heeft geen begrijpelijk programma. Op vele punten voldoet de beleidscyclus niet aan de wettelijke eisen. De stukken bevatten ernstige omissies t.o.v. wat in Wabo, Bor, en Mor wordt vereist. Gemeente heeft niet genoeg of onvoldoende gekwalificeerde mensen om programma uit te voeren (ambitieniveau is te hoog). Gemeente heeft geen jaarverslag of pas na 1 september aangeboden aan raad en beschikbaar voor GS.
Er is een bestuurlijk vastgestelde zelfevaluatie Er is een bestuurlijk vastgesteld verbeterplan. **Intensiteit toezicht: laag** Ambtelijk contact 1 tot 2 keer per jaar. Steekproef eens per 3 tot jaar.	Er is een bestuurlijk vastgestelde zelfevaluatie , maar er is geen bestuurlijk vastgesteld verbeterplan. OF Er is een bestuurlijk vastgesteld verbeterplan, maar er is geen bestuurlijk vastgestelde zelfevaluatie. **Intensiteit toezicht: gemiddeld** Ambtelijk contact: maatwerk Interventie: ambtelijk verzoek om toelichting op vraagpunten. Als onduidelijkheid blijft, bestuurlijk overleg.	**Intensiteit toezicht: hoog** In het algemeen is er bij toezichtregime rood geen of onvoldoende verbetering nadat er onder toezichtregime oranje al veelvuldig ambtelijk (en bestuurlijk) contact is geweest. Zo mogelijk en wenselijk volgt bestuurlijk overleg. Indien geen of onvoldoende effect; interventie volgens de bestuurlijke interventieladder (uiteindelijk bijv. via inschakelen van adviesbureau op kosten van de gemeente)

Bijlage 4 Interventieladder

De eerder genoemde interventieladder leidend tot indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing ziet er schematisch als volgt uit.

** NB. Indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing betreft een generiek toezichtinstrument, binnen de wet- en regelgeving nader in te vullen door de provincie Drenthe. Interventie door schorsing en vernietiging (ook een generiek toezichtinstrument) en interventie door het gebruik maken van specifieke toezichtinstrumenten volgen de voorschriften uit de wet- en regelgeving hiervoor.*

Bijlage 5 Reacties Drentse handhavingsorganisaties

Reacties Drentse handhavingsorganisaties naar aanleiding van de feitelijke check.

De volgende organisaties hebben op het concept jaarverslag IBT Wabo gereageerd (deze reactie is vervolgens beknopt weergegeven).

1. Waterschap Drents Overijsselse Delta:

Heeft geen aanvullingen op de tekst van het jaarverslag.
Toelichting: bij waterschappen vindt in 2017 en 2018 toets plaats naar de VTH kwaliteitscriteria water. Hiervoor is een tool gemaakt en wordt ingevuld. Daarna verbeterplan om eind 2018 te voldoen aan criteria.

2. Gemeente Noordenveld :

Inhoud jaarverslag is goed, geen opmerkingen t.a.v. de feiten

3. Gemeente Hoogeveen.

Inhoud jaarverslag is helder.
Vraag : wat wordt verstaan onder inzicht in handhavingsresultaten verbeteren. Hiermee wordt bedoeld naar aanleiding van concrete doelstellingen meer inhoudelijke resultaten aangeven. Bijvoorbeeld nalevingsresultaten. Wat is tijdens inspecties aangetroffen bij bedrijven? Wat gaat goed, wat gaat nog niet goed bij bedrijven. Minder nadruk op kwantitatieve kentallen en meer nadruk op kwalitatieve gegevens.

4. Gemeente De Wolden

Aanvulling: De Wolden heeft nog geen vergunningenbeleid. Dit wordt in jaarverslag opgenomen.

5. Gemeente Aa en Hunze

Het ambitieniveau beleid en uitvoeringsniveau niet in balans (bepaalde wettelijke taken zijn niet geborgd door verdergaande prioritering).
De balans wordt hersteld doordat binnenkort een nieuw VTH-beleid wordt vastgesteld.
De tekstpassage tussen haken wordt verwijderd n.a.v. de toelichting die namens B en W is gegeven.
De gemeente hanteert een (wettelijk) prioriteringsbeleid en reageert conform de beginselplicht tot handhaving op klachten. Uitvoering vindt plaats met eigen formatie en zo nodig via tijdelijke ondersteuning en of inhuur van toezicht capaciteit voor handhaving permanente bewoning van recreatiewoningen.

6. Tynaarlo

Tynaarlo heeft wel een handhavingsverslag gemaakt naar niet toegezonden aan de provincie Drenthe.